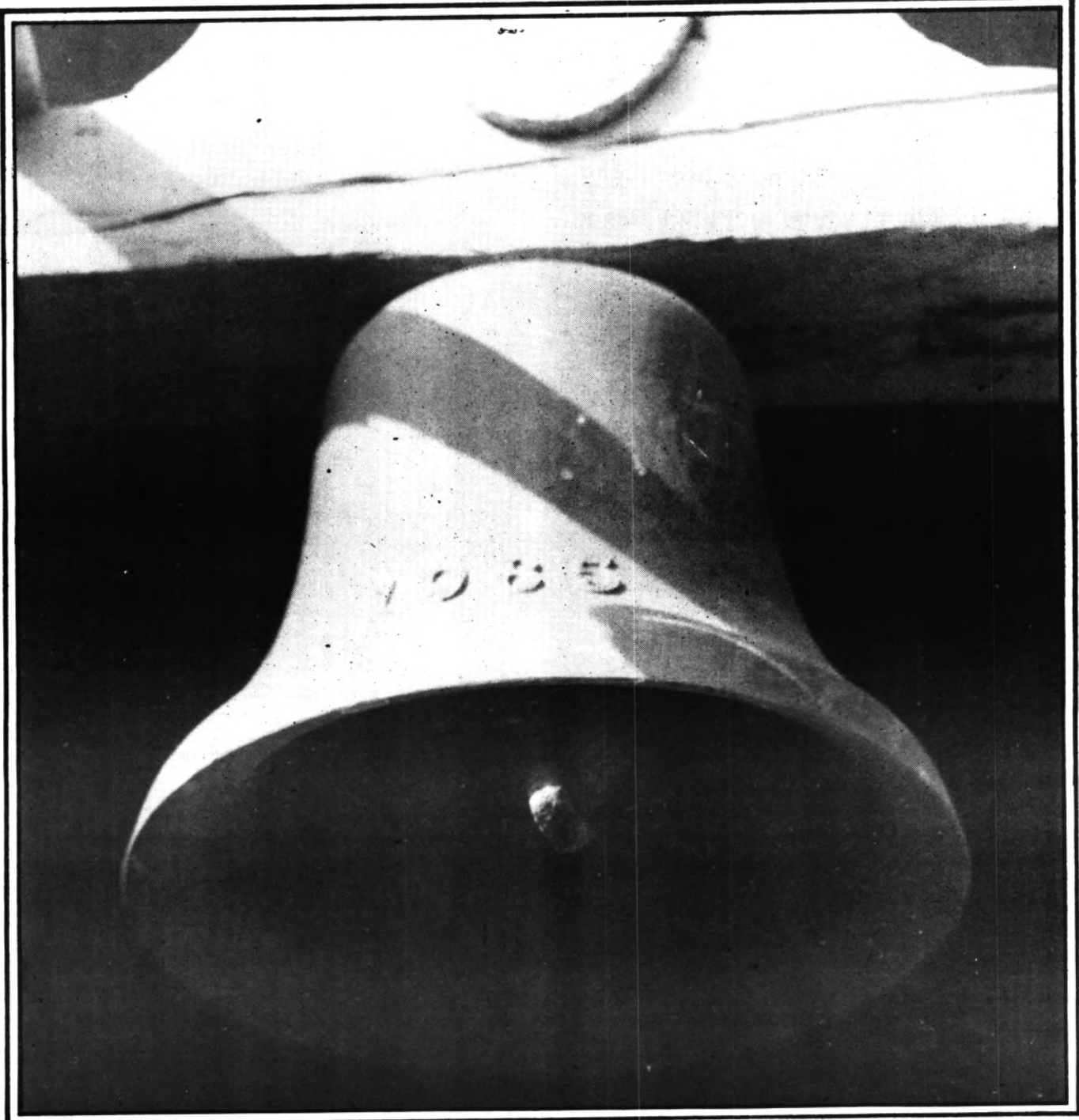

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

BUTLLETÍ INFORMATIU Nº 52 OCTUBRE 1987

NOTÍCIES LOCALS

AGOST

De dia 15 d'agost al 15 de setembre hi hagué una substitució del metge de capçalera Mª Rosa López per Mª Magdalena Salom.

Dia 27. Sessió ordinària de l'Ajuntament.

Dia 30. L'horabaixa varen tocar les campanes de l'església per avisar que hi havia foc a Can Joan Fontirroig "Ferrer".

* *

SETEMBRE

Dia 10. A les nou del vespre hi hagué una reunió a l'Escola per als pares dels nins que havien de començar aquest any el curs al nostre poble.

Dia 12. Fou el nom de Maria i doble casament. El dematí es casà En Rafel "Llullla"; l'horabaixa fou Na Marilén Gelabert "de Can Sastre" amb Artur Parri.

Dia 13. Durant la dematinada hi hagué la Pujada de la Part Forana a Lluc a peu.

Dia 14. Els equips de la televisió vengueren a Lloret per filmar la collita de figues. També gravaren l'inici del curs escolar al Col·legi Públic "Antònia Alzina".

Aquest mateix dia morí Madò Maria Fontirroig i Martorell "de S'Arraval", de 79 anys.

Dia 17. En el programa "Informatiu Balear" del circuit balear de la TVE va sortir el nostre poble mentre es parlava del sequer. També es publicà un article al diari referit al mateix tema.

Dia 19. Festa del Sequer.

Dia 25. Sessió extraordinària de l'Ajuntament.

Dia 27. Excursió de l'Associació de la Tercera Edat.

OCTUBRE

-La primera setmana d'octubre començaren a fer síquies pels carrers del poble a fi de posar els cables de l'electricitat a davall terra.

Dia 9. Va morir l'amo En Joan Picornell i Vert "Blanc", de 75 anys.

Dia 16. Es feren extraccions de sang al Convent de les Monges Franciscanes.

Dia 17. Casament d'En Rafel Regis i Miralles "de Can Daviu".

Dia 18. Començà el viatge organitzat per l'Associació de la 3ª Edat que tindrà una durada d'uns deu dies i en el qual hi participen un bon grapat de lloretans.

Dia 20. Va esser la Nit de les Verges però pel nostre poble no se varen sentir serenates.

Dia 21. Fou el Dia de les Verges. Per aquest motiu es va fer una bunyolada a l'Escola per a tots els nins.

Dia 25. Casament d'En Guillem Fiol i Tomàs "Poleo" amb Mª Montserrat Cueto (de Palma).

Dies 27 i 28. Pagament de les contribucions.

S'ESTANC

tabacs, revistes
i papers

Amb el suport de

**L'Ajuntament de
Lloret de Vista Alegre**

FESTA

DEL SEQUER

El dissabte dia 19 de Setembre es va celebrar la Festa del Sequer. Del programa d'actes d'enguany podem destacar la tocada de corns, el passacarers amb les xeremies, l'amollada de coets, la missa amb el Ball de l'Oferta, i el sopar i els balls mallorquins a la Plaça de Jaume I. Hi assistí el President del Parlament Balear, Don Jeroni Albertí, i el President de la Comissió de Cultura del CIM, Don Alfons Salgado.

xafarderies de na **Ben Vista**

Es meu padrí sempre me contava "cuentos". Jo l'escoltava embadalida i amb sa boca oberta i ell, quan me veia amb aquesta sort, aprofitava perquè m'empassàs tot quant ell deia. A vegades, s'aturava de xerrar i jo quasi l'obligava a seguir. Sempre m'han agradat es contes. Per això arà molts diuen: això és un "cuento" de Na Ben Vista. Però es meu "cuento", massa ell ho sé jo, està ben allunyat ja de segons quines coses i ses teranyines hi han posat cau Vos ho dic a tot això perquè vaig sentir a dir que qualcú s'havia posat com a gelosa perquè vaig dir que trobava es batle guapo. Però no només hi trob es batle, hi ha un esplet de bergantells que deixen es poble ben enlaire: Andreu M., Miquel C., Arnau M., Pedro R., Joan G., Pau P., Joan F., Perè Joan M., i un bon tros més. N'hi ha qualcul, que és vera i tanmateix si no ho deim ho pensam, noltros dones, n'hi ha qualcun que pareix de pel·lícula: amb aquella barbata tan ben arregladeta, o amb aquells bigotins que fan mosseguera... Bé, ho deixarem estar asuixí, no fos cosa que me rapinyin ses dones quan me vegin pel carrer.

SA FESTA D'ES SEQUER

És vera que me va agradar. Molt ben organitzada, però hi mancava un grup de música. Meam si un altre any es cuida més aquest petit detall ja que la resta estava perfecte.

Jo tenc la il·lusió de ser figueralera major. Però no ho sé si ho podré arribar a ser; ell madò Pomerà torna més jove de cada dia: vaja una dona! Jo, Na Ben Vista, vull donar els *que molts d'anys* al figueraler major i a la figueralera major i que no es cansin mai d'esser-ho.

Vereu el President? I la nostra batlesa? Ah, no! batle. Però com que la primera que va donar maneta a N'Albertí fou ella en lloc de presentar-li la primera autoritat del poble. Estic segura que n'hi hagué que engreixaren trenta quilos. I dins la missa? Hi havia els bancs de les autoritats: idò al primer seien N'albertí, el batle, el Conseller de Cultura i els regidors d'UM. Al segon els tres independents i En Toni Niell. Es veu que n'hi ha que no saben que a l'Ajuntament hi ha tinents de batle i toquen seure abans d'ells. A mi no es que m'importi: hi havia tanta gent que jo vaig haver d'estar dreta, i amb un mal de cuixa!...

XERREM DE FINESTRES

Jo tenia entès que no es podien obrir finestres a un lloc on no hi ha voravia (acera que diuen en castellà) i molt manco si donen a la carretera. No i ho dic per experiència perquè a mi no les me deixaren obrir. Però com que veig que per segons qui hi ha mànega ampla ara a ca meva -que també dóna a la carretera- obriré un finestral de banda a banda per ventar-me en l'estiu i escalfar-me l'hivern. Meam si aquest Ajuntament també vol partir a fer parts i quarts!

L'A.P.A.

A Llorito ja fa 8 o 9 anys que es va crear una Associació de Pares i la veritat és que em pensava que ja no existia, perquè llevat de qualque reunió, pagar la quota i qualque subvenció que donava, darrerament poca cosa feia.

Però he vist que encara existeix. Primer hi va haver una reunió de pares, i el

renou se sentia de la creu on jo estava asseguda prenent la fresca. Per cert n'hi ha via qualcun que deia uns desbarats que no tocaven voreres.

Llavors hi va haver eleccions. Aquesta paraula és miraculosa: tothom té ganés de presentar-se. I això no és que sia dolent si llavors hi ha les mateixes ganés en haver de fer la feina: n'hi havia vuit, no, de pares no, de candidats a President (que hi queda de *mono* això darrer). Va guanyar Na Maria Perica, però no per majoria absoluta, mestre informador (convendria abans d'escruiure res al diari que s'informassin ben informats).

L'HORARI DE L'AJUNTAMENT

Pareixia compondre's però "*han vuelto a las andadas*". Això no ho arregla ni el diluvi universal.

EL BATLE

Qualque cosa si que ha canviat: A N'Arnau el veuen per tot i a tota hora. M'han dit que no té temps ni per anar a caçar. Jo no m'ho creia i fent de beneita vaig anar a ca seva. Vaig demanar una llimona fresca i dins la conservadora només hi havia animals de casa i verdures: res de conills, ni perdius, ni cegues, ni guàtleres. Bé un desastre. "*Que no està bé es teu homo?*" vaig demanar. "*Jesús, sempre n'ha de veure un o altre, sempre té qualque cosa a fer*" em respongueren. Jo crec que el Batle ha tornat vell (no vos heu fixat que té molts de cabells blancs?). Fins i tot m'han dit que al torneig de tennis no farà res perquè no es pot concentrar amb les pilotes (de tennis, clar). Haurem de llogar més personal perquè si no, la professió de batle minvarà davant tanta feina.

Bé, i parlant de feina, he d'anar a donar el menjar als porcs i les gallines, i com que d'"Es Pi Gros" encara no m'han pagat una pesseta, trob que per aquest mes ja n'hi ha a bastament, de xerroteria.

BIBLIOTECA PÚBLICA MUNICIPAL

LLIBRES APORTATS A LA BIBLIOTECA PER PART DEL CENTRE COORDINADOR DE BIBLIOTEQUES DEL C.I.M.

- Ramon Llull. "Llibre d'Amic e Amat".
 Gabriel Maura. "Aigoforts".
 Salvador Galmés. "La Dida i altres narracions".
 Pere A. Serra. "Miró y Mallorca".
 G. Frontera. "Mallorca des de l'aire".
 Diputació Provincial de Balears. "Plan Provincial de Ordenación de Balears".
 (Volum III i Documentació informativa).
 Ajuntament de Palma. "Memoria de Secretaría. 1985".
 J. Cortès/R. Ferrer. "L'Associació de la Premsa Forana de Mallorca (1978/87)".
 M. Massanet/M.J. Massot. "Inventari de l'Arxiu Municipal de Porreres".
 Francesc Riera. "Els Arxius Municipals de Mallorca: Classificació dels seus fons documentals".
 Josep Segura Salado. "Possessions fortificades de Manacor".
 González/Medrano/Valero. "Inventari de l'Arxiu Municipal de Consell".
 Romà Piña. "La creación del derecho en el Reino de Mallorca".
 Eligio M. Coronado. "Descripción e inventarios de las misiones de Baja California, 1773".
 Pere d'Alcàntara Penya. "Teatre".
 M. dels Sants Oliver. "La Ciutat de Mallorca".
 M. Costa i Llobera. "Tradicions i fantasies".
 Joan Alcover. "Cap al tard".
 G. Alomar/B. Rosselló Pòrcel. "Antologia poètica".
 Bartomeu Ferrà. "Teatre".
 Llorenç Riber. "Els camins del paradís perdut".
 "Els poetes romàntics de Mallorca"
 M. Sanchis Guarner. "Els poetes romàntics de Mallorca".

(Continuarà)

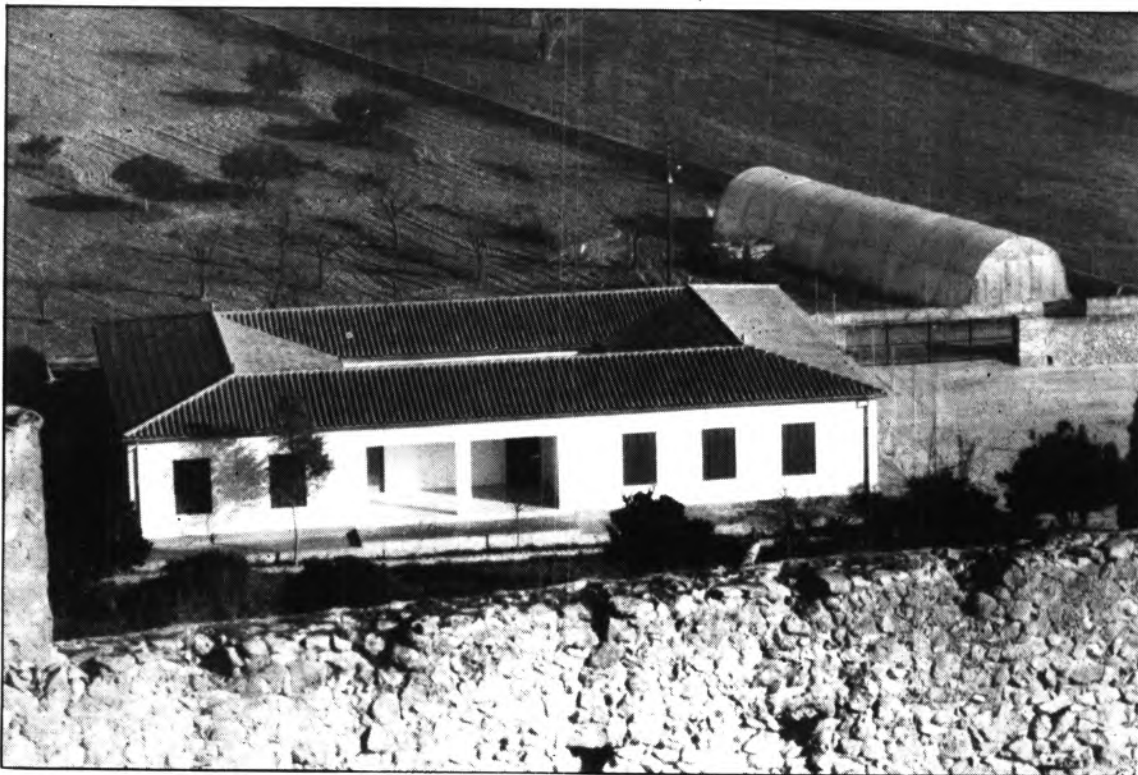

AJUNTAMENT DE LLORET DE VISTA ALEGRE

Un conte que pot ser veritat

Hi havia una vegada un poblet petit on hi habitava una gent que feia feina de sol a sol i no mirava gens prim a l'hora de les forç. Els agradava també el sarau i la cultura, i un poc de xumbar. Sí, els devia agradar això de la cultura perquè aquest poble, sense que ningú els ho manàs, construí com una casa on els nins hi podien anar a aprendre i a jugar. Era una casa molt alegre, enmig d'un tarongerar, i de molta verdor. Tothom estava molt content perquè ja s'havien acabat els problemes: quan la gent sap molt no hi ha tants d'embulls perquè es poden entendre; una bassa d'oli. Però vet-aquí que la gent que havia d'anar a obrir aquesta caseta blanca amb teules vermelles i s'havia de preocupar pels nins i nines d'aquest poble, vet-aquí que tots ells se n'anaren a obrir casetes blanques d'altres pobles i a fer contents nins i nines d'altres pobles. Ningú s'ho explicava i ja comença-

va a haver-hi perill, quan un bon dia va aparèixer un senyor amb barba, va obrir la caseta blanca, el llum hi va entrar i els nins i nines d'aquest poble varen començar a jugar a aprendre cultura. Després va venir una senyora, i després una altra. Tot a nava com una seda, eren feliços i menjaven perdus -en aquell temps encara n'hi havia- Però vet-aquí que un bon dia la caseta blanca començava a estar trista: les parets tornaven quasi negres i ja no hi havia tanta alegria. Tothom estimava aquesta caseta blanca -o així ho deien- però els papàs dels nins i nines d'aquest poble els feien anar a una altra caseta més lluny, molt alta i grossa, de color marró fosc perquè allà aprenien més cultura i xerraven una llengua estranya, però que els papàs -ningú no va saber mai per què- volien que aprenguessin -per allò de la cultura-. Al poble només hi anaven per fer sarau i bulla,

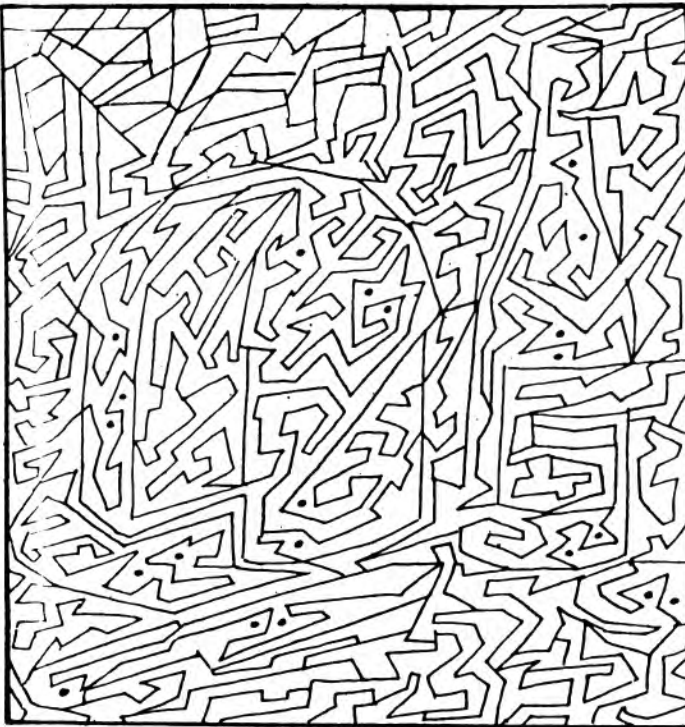

perquè la cultura l'aprenien a un altre lloc, amb una llengua amb què no podien expressar allò que volien. Era del més trist i poc de veure. I un dia, com que la caseta blanca i enmig del tarongerar estava tan cada, un dia, els mateixos papàs i molts dels fills que xerraven una llengua estranya i ningú els entenia, un dia decidiren fer petites habitacions de la caseta blanca i llogar-les als estrangers. Al poble ja no hi hagué mai més festa, hi havia massa gentussa. El tarongerar va desaparèixer i es varen construir més casetes blanques per llogar als forasters. "Però ara menjam, o no?" deien els papàs per tal de descarregar la seva culpa, "Ara teniu feina tots, o no? Ara teniu feina de netejar totes les casetes blanques, de servir el menjar a tota la gent", etc.

I un d'aquells nins -que ja no era tan nin- que havien quedat fins al darrer moment a la caseta blanca per aprendre cultura deia: "Però i abans també menjàvem. No teníem tantes obligacions i el preu pagat ha estat massa elevat". "Ningú no es moria

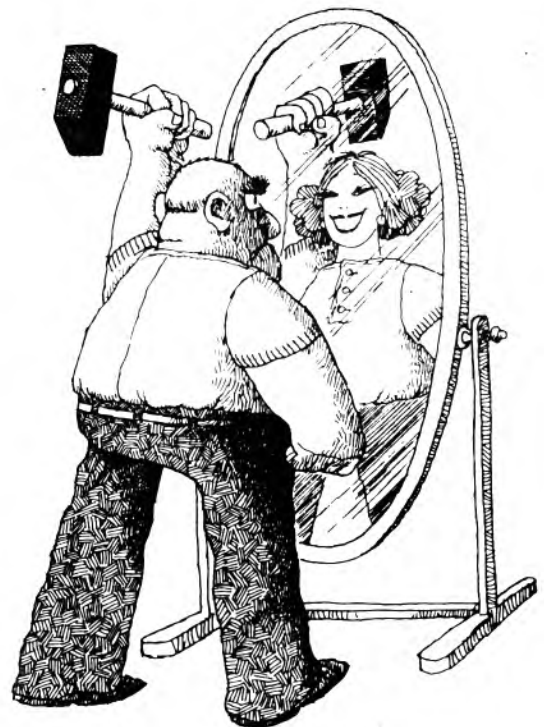
de fam", deia un poc trist. I com que aquests nins- ara ja homes- que havien quedat a la caseta blanca no eren beneïts del tot, començaren a reunir-se per tal de reivindicar més augment de sou i menys hores de feina. I hi hagué molt de renou perquè es negaren a treballar i els estrangers se n'havien de tornar cap allà per on havien vingut. Davant tota aquesta moguda -va durar molts de mesos- els papàs que havien duit els nins a unes altres casetes grises i altes, varen prendre els atapins i "Agur buenos días", ningú va tornar a saber res més d'ells. Al poble, els majors, ordenaren que els forasters no poguessin entrar-hi ja que volien posar un poc d'ordre. I així ho feren: durant uns anys tornaren a obrir la caseta blanca de cultura i tornaren a sembrar els tarongers. Emmagatzamaren tots els aparells sota pany i clau i des de llavors valoraren molt tot allò que ells tenien, sense enlluernar-se davant les ximpleries que els havien fet perdre el camí.

Un que no havia escrit mai a la revista

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

Conselleria d'Educació
i Cultura del Govern Balear

El campanar i les campanes de l'església

Associació de la
Premsa Forana

Quan arribam a un poble l'ullada es gira intuïtivament cap a l'edifici més alt i més gran de la contrada: el campanar. Translluu una mena de candor màgic o d'aire misteriós observar la solemnitat de la seva alçària i com domina, com vigilant-los de reüll, tots els veïns. Els campanars, testimonis freds i quiets de l'esdevenir dels pobles; la fita de la vida espiritual i material de la gent que feinejava als voltants de la vila.

Al "Cançoner Popular de Mallorca", llibre de tot aquest món, hi trobam referències prou significatives:

*En Menorca i N'Estada
i mestre Biel Genger
ja tendran feina que fer
una bona temporada!
Sa campana s'ha espenyada,
d'es convent i l'han de fer.*

*Santus toquen a la Seu
i N'Eloi toca migdia,
i vespres a Sant Miquel,
i en el Carme Avemària.*

*Es campanar de Cas Concos
és guapo i està molt bé;
es vicari el va fer fer
d'es doblers de quatre tontos.*

*El dia que em moriré
ses campanes tocaran;
tocaran tant com voldran
que jo no les sentiré.*

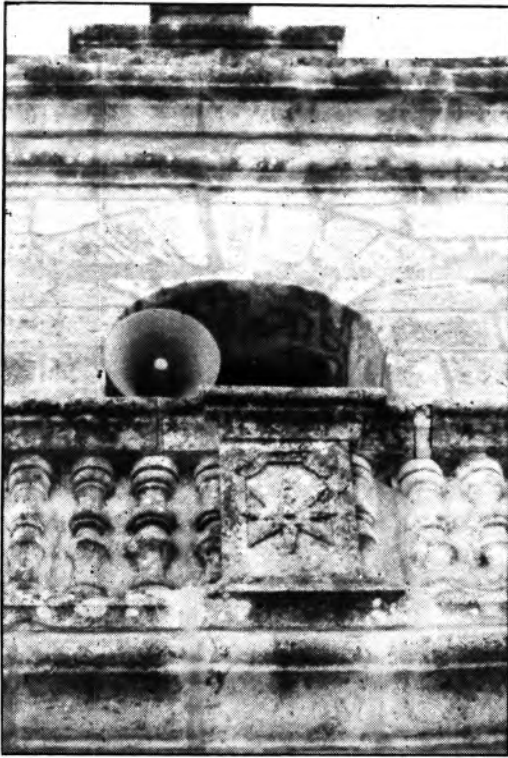
FUNCIONS DE LES CAMPANES I LLUR LLENGUATGE.

Anys enrera, quan els mitjans de comunicació entre els veïns del poble eren for-

ça limitats, les campanes oferien un servei eficaç i pràctic; la vida estava regida pel toc de campana: anar a la feina, convocar a la pregària, assistir a la festa, avisar per qualque desgràcia... i sempre amb un so diferent, com si entre d'altres coses, les persones de poble tinguessin el d'enten-

La Campana Mitjancera

Detall del campanar

dre el llenguatge de les campanes.

Així, segons Pedro Niell a la revista "Parròquia 86" (Nº 5, Febrer 1986), a la crida dematinera de la missa, a l'estiu a les 6.30 i a l'hivern a les 7.30, se sentien les campanes tres vegades amb intervals de quinze minuts i, al final, una, dues i tres batallades seguides segons que es tocàs el primer, segon o tercer.

A la una del migdia es tocaven les "Ave Maries" i fins fa ben poc gairebé ningú passava sense resar-les. Marcaven la fita per a molts de veïns: era l'hora d'anar a dinar. Al capvespre, a posta de sol, es tornaven tocar i era l'avís de retirada cap a casa seva. Aquests tocs de campanes es feien amb nou batallades de tres en tres.

Els vespres es tocava el "Rosari" de la següent manera: durant un quart d'hora es tocaven batallades seguides i, al final, unes quaranta campanades més aviat per anunciar que el rosari ja començava. Si endemés del rosari hi havia novena, sabatina, triduo, etc. les batallades seguides es tocaven de tres en tres.

Quan el capellà havia d'anar a donar l'Extremaunció a un malalt, es tocava una estona la campana petita i així tothom sabia que hi havia una persona greu en el poble. També quan s'anava a donar la comunió a un malalt, l'escolà que acompanyava el capellà tocava una campaneta pel carrer.

L'anunci de la mort d'un feligrès es feia diferent si era home o una dona. Pels homes s'alçaven tres vegades les campanes i per una dona només dues; per un capellà o autoritat eclesiàstica, nou vegades.

El Dia de Tots Sants, devers les tres de l'horabaixa, les campanes començaven a tocar amb so de mort (les tres campanes al mateix temps) fins a les 10 de la nit.

Els dies de festa solemne, abans de tocar el primer de la missa, repicaven les tres campanes ben aviat tres vegades i a continuació, ventant el primer i segon amb la campana grossa, i després per tocar el tercer es tocava ventant les tres campanes al mateix temps. Al moment de la consagra-

La campana grossa

La Mare de Déu de la Campana Mitjancera

ció es tocaven tres campanades i la gent que no era a missa resava un Pare Nostre.

Els divendres a les 4 del capvespre es tocaven quaranta batallades per recordar la mort de Crist i els cristians resaven un Credo.

Si el capellà no era a la Rectoria i el necessitaven, l'escolà el cridava amb un toc de campana i el capellà compareixia.

"EL DIA QUE MORÍ EL PAPA. QUAN ES PEGA FOC!"

Aquests dos esdeveniments relativament actuals són els que més recorden els veïns de Lloret a l'hora de valorar el servei d'informació que proporcionen les campanes. La majoria de joves recorden que un dia les campanes quasi varen tocar tot el dia de mort: *"Tot l'ambient del poble era trist, ningú reia, com si tenguessin por a fer una broma"*. Era el sentiment de respecte ja no tan sols cap al Sant Pare, sinó que el so de les campanes entrava fins el fons de les persones com transmetent-lis el seu adolorit plor.

També es recorda ben bé quan un troç devora Palaci es va pegar foc i les campanes no deixaven de repicar. El capellà, Don Miquel Mulet, quan el vespre ho explicava digué que *"el foc s'ha assustat quan ha vist tanta de gent"*. I era així: més de cent persones acudiren al lloc, avisats pel so estrident del repic de la campana.

EL NOM I L'EDAT DE LES CAMPANES.

Actualment hi ha tres campanes al nostre campanar: Sa Grossa, Sa Mitjancera i Sa Petita. Na Catalina Gomila ens conta com en temps de Don Bernat Orell i Don Macià Noguera (la dècada dels 30) es posà la actual campana al rellotge, els padrins de la qual foren l'amo En Mateu Verd i madò Rosa Puigserver.

Més endavant, ja en temps de Don Sebastià Miralles, hi havia una campana esquerdada i la varen fondre per fer-la nova. Na Catalina Gomila també ens diu que a principis de segle -el seu pare li ho contava- vingueren a Lloret uns francesos per arreglar al-

guna cosa de les campanes; després es varen quedar al poble i un dels llinatges que ha romàs com vestigi d'aquesta "visita" és el *Regis*, d'origen francès.

Si bé la campana petita la col·locaren el 1985 al lloc on està ara com a conseqüència de l'arranjament del campanar, les altres dues no es tocaren i les mateixes bigues que les sustenten parlen dels seus anys i de la seva majestuositat. A la campana mitjancera hi ha la següent inscripció 1913-1968: ANIVERSARIO PAROECIA LLORET DE VISTA ALEGRE.

SANCTA MARIA ET OMNES SANCTI INTERCEDAT PRO NOBIS AF DOMINUM.

Sembla que hi ha esculpides una Mare de Déu i un Calze amb la Sagrada Forma. Aquesta campana fou la que es va refondre el 1968 a la Casa Murua de Vitòria.

A la campana grossa hi trobam la data de 1853 i esculpides una Mare de Déu, un Calze amb la Sagrada Forma i el Nin Jesús. Així mateix hi ha la següent inscripció: *Isidorus Palles. Mefecit. Barcinone.* segurament el lloc on es va fer.

Felip Munar i Munar

La Campana Petita

PUJADA A LLUC A PEU

Diumenge tretze de setembre de matinalda hi hagué la pujada a Lluç a peu. A les dues partiren totes les persones que hi anaven des de Llorito, mentres que les que ho feien d'Inca partiren de Llorito a les 5.30. Altres pujaren des de Caimari i alguns feren tot el camí en cotxe.

Una vegada arribats a Lluç feren una torrada i hi hagué ball de bot. La llàstima fou que el grup dels lloritans tengués la partida tan tard ja no va poder gaudir dels actes que es feren durant la pujada de la resta de la Part Forana, com eren l'actuació de la Coral dels Antics Blavets i la del grup "Música Nostra", amb la qual cosa la pujada a Lluç hagués estat molt més agradable.

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

Butlletí informatiu n° 52

Octubre 1987

Lloret de Vista Alegre

CONSELL DE REDACCIÓ

Andreu Mora

Bartomeu Amengual

Guillem Fiol

IMPRESSIÓ

"Apóstol y civilizador"

Petra.

Dipòsit Legal: PM 623/79

El Servei de Publicacions de la Caixa d'Estalvis de Balears "Sa Nostra" ha editat recentment una guia de visita al Molí d'En Gaspar de Lluçmajor, de la qual és autor el nostre paísà Andreu Ramis ("de Son Gelabert"), amb dibuixos de Gabriel Bonnín

Morí el P. Gaspar Munar i Oliver, M. SS. CC.

El passat 10 de setembre, a les deu i mitja del matí, moria a Sant Honorat, bressol de la Congregació dels Missioners dels Sagrats Cors, el Pare Gaspar Munar Oliver.

Va nèixer a Pina, el 13 de febrer del 1899 i va morir a Sant Honorat com era el seu desig. Va consagrar tota la seva llarga vida al servei de la Congregació, de les glésia de Mallorca i de la cultura mallorquina, amb una constant activitat. Primerament es va dedicar a la formació dels joves religiosos i al govern del seu Institut, com a Superior General, durant 24 anys (1930-1963), aconseguint un notable desenvolupament, puix es va estendre per Amèrica i augmentà molt el nombre dels Congregants. Per espai de 34 anys (1939-1963), fou professor de Teologia Moral i de Pastoral al Seminari Diocesà; i des del 1966 al 1972 exercí el càrrec de Vicari Episcopal per a les religioses, fundant l'Institut de Mater Amabilis per a la seva formació.

Es va entregar intensament al ministeri de la penitència i a la predicació de la Paraula de Déu en exercicis, missions, catequesi d'adults i Missa radiada durant 25 anys.

Fou, des de jove, un admirador de la cultura mallorquina, que donà a conèixer a través d'uns 300 articles a la revista Lluc publicant uns 25 opuscles i cinc llibres sobre la història religiosa i civil de les Balears, particularment referent al Santuari de Lluc i a la Mariologia mallorquina. Destaca, pel que ens afecta, la Història de Lloret de Vista Alegre i del seu convent.

I ens ha deixat, com una prova del seu amor a la nostra cultura, la Biblioteca Balear de La Real, que durant uns trenta anys ha anat formant amb constància i diligència i ha ordenat fins el passat mes de juny. Amb aquest treball ha conseguit recollir uns deu mil volums, manuscrits i incunables sobre la història de les Balears.

Descansi en pau, el benvolgut Pare Munar.

"Full dominical. Església de Mallorca".
Nº 38. 20/Setembre/1987.

bibliografia

LLIBRES I ALTRES PUBLICACIONS SOLTES

— *El Abad de S. Feliu de Guíxols en la conquesta de Mallorca.* Discurso pronunciado por el Rdo. P. Gaspar Munar, SS. CC. en la sesión pública celebrada el 6 de enero de 1929 en el salón de sesiones del ayuntamiento de Palma, dedicada a conmemorar las cortes de Barcelona de 1228 que determinaron la reconquista de Mallorca. (Escuela Tipográfica Provincial), Palma de Mallorca 1929. 10 pgs. 4.º

— *Sermón pronunciado por el Rdo. P. Gaspar Munar, SS. CC. en la fiesta conmemorativa del sitio de la Ciudad de Mallorca, celebrada en la Real el 15 de septiembre de 1929.* (Escuela Tipográfica Provincial), Palma de Mallorca 1930. 12 pgs. 4.º

— *Les Ordes Religioses a Mallorca.* Compendiosa història de la seva obra dins aquesta diòcesi fins a l'any de la seva exclaustació, 1835. Fascicle I. (Imprenta Lux), Palma 1935. 75 pgs.; 28 làmines. 4.º

— *Acta Missionariorum SS. Cordium (Mallorca).* (Tomus I 1939-1945 [fasc. 1-11]), (Typis SS. Cordium) Palmae Maioricarum, 297 pgs. 4.º

— Tomus II (1945-1951 fasc. 12-18), (Typis «Sagrados Corazones») Palmae Maioricarum, 222 pgs. 4.º

— Tomus III (1951-1957 fasc. 19-26), (Typis SS. Cordium) Palmae Maioricarum, 319 pgs. 4.º

— Tomus IV (1957-1963 fasc. 27-34), (Typis «Sagrados Corazones») Palmae Maioricarum, 329 pgs. 4.º

— *La Moral Profesional del Abogado.* Cursillo organizado por la Junta Diocesana de Acción Católica y explicado del 24 al 29 de Enero de 1938 por el P. Gaspar Munar, Mis. SS. CC., Profesor de Teología Moral del Seminario de Mallorca. Palma de Mallorca 1939. 109 pgs. 4.º

— *Un Apóstol de las Baleares.* El P. Jaime Rosselló de la Congregación de Misioneros de los Sagrados Corazones. (Imprenta SS. Corazones), Palma de Mallorca 1942, 212 pgs. + 7 pp. d'il·lustracions fora text i una al principi, 4.º

— *Cançonet de Nadal, ab les cobles del Jorn del Judici.* La Sibila en Mallorca. (Col·lecció Opuscles Nadalencs n.º 1), (Imprenta SS. Corazones), Palma de Mallorca 1950. 14 pgs. 8.º

— *Devoción de Mallorca a la Asunción.* (Imprenta SS. Corazones), Palma de Mallorca 1950. 257 pgs. 4.º

— *Goigs Mallorquins de Nadal.* (Col·lecció Opuscles Nadalencs n.º 4), (Imprenta SS. Corazones), Palma de Mallorca 1953. 31 pgs. 8.º

— *Devoción de Mallorca a la Purísima.* (Col·lecció Opuscles Nadalencs n.º 5), (Imprenta SS. Corazones),

Palma de Mallorca 1954. 51 pgs. 8.º

— *Les Festes de Nadal a la Seu de Mallorca.* (Col·lecció Opuscles Nadalencs n.º 7). Per la transcripció i les notes, Gaspar Munar, M.SS.CC. (Imprenta dels Sagrats Cors), Ciutat de Mallorca 1956. 30 pgs. 8.º

— *Monetario romano de D. Fernando Truyols Morrell del hábito del Santo Sepulcro y comendador de la orden de S. Gregorio Magno.* Ordenado y catalogado. (Imprenta SS. Corazones), Palma de Mallorca 1956. 267 pgs. 4.º

— *Itinerari d'un peregrí mallorquí qui passà a Betlem les festes de Nadal de 1612.* (Col·lecció Opuscles Nadalencs n.º 8). (Transcripció i introducció del P. Gaspar Munar, M.SS.CC.). (Imprenta dels Sagrats Cors), Ciutat de Mallorca 1957. 19 pgs. 8.º

— *La Misa participada por el pueblo fiel.* Directorio del pueblo. (Imprenta Sagrados Corazones), Palma de Mallorca 1957. 31 pgs. 16.º

— *Villancicos de Navidad en la Catedral de Mallorca.* (Col·lecció Opuscles Nadalencs n.º 9), (Imprenta Sagrados Corazones), Palma de Mallorca 1958. 25 pgs. 8.º

— *Pastorells de Nadal.* (Col·lecció Opuscles Nadalencs n.º 10), (Pastorells de na Rebeca y na Sussana, Palma, Estamparia de Felip Guasp any 1868, de p. 17-30), (Imprenta Sagrats Cors), Palma de Mallorca 1959. 32 pgs. 8.º

— *L'antic Ritual Mallorquí.* (Col·lecció Opuscles Nadalencs n.º 12), (Imprenta Sagrats Cors), Palma de Mallorca 1961. 36 pgs. 8.º

— *Misal según el uso de la Santa Iglesia de Mallorca.* Impreso en Venecia año 1506. (Col·lecció Opuscles Nadalencs n.º 13), (Imprenta Sagrados Corazones), Palma de Mallorca 1962. 43 pgs. 8.º

— *El Antiguo Breviario Mayoricense.* (Col·lecció Opuscles Nadalencs n.º 14), (Imprenta Sagrados Corazones), Palma de Mallorca 1963. 32 pgs. 8.º

— *Libre de les Constitucions del Monestir de Santa Margarida en la Ciutat de Malorches.* Transcrip-

ció, introducció i notes, P. Gaspar Munar, M.SS.CC. (Col·lecció Opuscles Nadalencs n.º 15), (Impremta Sagrats Cors), Palma de Mallorca 1964. 65 pgs. 8.º

— *La Congregación de Misioneros de los Sagrados Corazones de Jesús y de María (Mallorca)*. (Síntesis històrica), (Impremta SS. Corazones), Palma 1965. 47 pgs. 4.º

— *Parroquia y santuario de la Mare de Déu trobada de San Lorenzo des Cardessar*. (Impremta Sdos. Corazones), Palma de Mallorca 1967. 16 pgs. 4.º

— *Santuario de Ntra. Señora de la Esperanza (Castillo de Capdepera)*, (Impremta Sdos. Corazones), Palma de Mallorca 1967. 16 pgs. 4.º

— *Breve Historia del Santuario y Colegio de Ntra. Señora de Lluch*. (Impremta Sagrados Corazones), Palma de Mallorca 1967. 55 pgs. 4.º (Hi ha una reimpressió, amb identítics característiques, a la «Impremta Homar, S. A.» 1976).

— *El Santuario y Colegio de Nuestra Sra. de Montesión (Porreras)*, (Gráficas Palma), Palma de Mallorca 1968. 15 pgs. 4.º

— *Lecciones de Teología Moral dadas a las Hnas. de la Diócesis de Mallorca en el curso de 1968 a 1969* (Multicopiat). 144 pgs. fol.

— *Vida religiosa. Lecciones dadas en el Instituto «Mater Amabilis» de la Diócesis de Mallorca para Religiosas Junioras en el curso 1969-1970* (Multicopiat). 139 pgs. fol.

— *Petita història de Randa*, Lluçmajor 1972, 55 pgs. 8.º

— *Misioneros de los Sagrados Corazones (Mallorca, M SS CC)*, a *Diccionario de Historia Eclesiástica de España, III*, Madrid 1973, p. 1498 (erròniament atribuït a P. Mora).

— *Rosselló, Joaquín, M SS CC*, a *Diccionario de Historia Eclesiástica de España, III*, Madrid 1973, p. 2111.

— *Breve biografía del M. Rdo. D. Gabriel Mariano Ribas de Pina*, Fundador de las Hijas de la Misericordia, Terciarias Franciscanas. (Gràfiques Miramar. Torre de l'Amor, 6), Palma de Mallorca 1973. 88 pgs. 8.º

— *La Muntanya dels Tres Santuaris*. (Impremta Moderna de Lluçmajor), Mallorca 1973. 109 pgs. 8.º

— *Història de Lloret de Vista Alegre i del seu convent*. (Gràfiques Miramar. Torre de l'Amor, 6), Palma de Mallorca 1975. 189 pgs. 4.º

— *Visió històrica de Miramar*, Boletín de la Sociedad Arqueológica Luliana, Tomo 35 (1976-77) [1976], pgs. 243-255. 4.º

— *Lluc*, a *Gran Enciclopèdia Catalana*, 9 (Barcelona 1976), pg. 304.

— *D. Miguel Maura y Montaner, Rector del Seminario de Mallorca y Fundador de las Hnas. Celadoras del Culto Eucarístico*. Mallorca 1977. 245 pgs. 4.º

— *M. I. Sr. D. Miguel Maura Montaner, Rector del Seminario de Mallorca, Fundador de la Congregación de «Hermanas Celadoras del Culto Eucarístico»*. Con-

ferencia, con motivo de la celebración del 75 Aniversario de la Fundación —Día dedicado a los sacerdotes—, Palma 1977. 27 pgs. 8.º

— *Sermó Històric de la festa de S. Bartomeu, Ap. Patró de Montuiri*. 1978. Felanitx. 10 pgs.

— *La devoció del poble mallorquí a la Mare de Déu*. Separata de «Comunicació», Juliol-October 1983, pgs. 5-20. 8.º

— *Pregó de les Festes de la Mare de Déu del Bon Camí, 1984, Sa Calatrava*. 9 pgs. 8.º [Palma de Mallorca] 1984.

— *Preliminars a Francesc Prats i la seva obra de Contemplació*, a Francesc Prats, *Llibre de Contemplació*. Primer incunable imprès a Mallorca en llengua catalana. (Transcripció i notes, Miquel Pascual). (Col·lecció Alicorn/2), Palma de Mallorca 1985, pgs. VII-XXI. 4.º

— *Semblanzas. Recuerdo de familia, 1909-1986: Misioneros de los Sagrados Corazones* (Madrid 1987), pgs. IV + 169. 4.º [Xerocòpia; la majoria de les ressenyes biogràfiques són del P. Munar].

MARIA TERESA NICOLAU AMENGUAL

"Lluc" (Nº 740)

PREMI "FRANCESC DE BORJA MOLL", concedit a l'Associació Premsa Forana de Mallorca". Publicacions que participen del Premi:

"FELANITX", Felanitx	"BELLPUIG", Artà
"FLOR DE CARD", Sant Llorenç	"ESPIGROS", Lloret
"ES SAIG", Algaida	"CAP VERMELL", Capdepera
"BONA PAU", Montuiri	"S'ARENAL", S'Arenal
"ARTA", Artà	"ES CASTELLET", Bunyola
"PORTULA", Portol	"VEINATS", Calvià
"FENT CARRERANY", Maria de la Salut	"LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLE", Lluçmajor
"COANEGRA", Santa Maria	"CAMPANET", Campanet
"SA COMUNA", Selva	"SANTA EUGÈNIA, Santa Eugènia
"GALATZO", Puigpunyent	"INCA REVISTA", Inca
"MEL I SUCRE", Sant Joan	"SANTA BARBARA", Vilafranca
"SANT JOAN", Sant Joan	"MOLINO", Vilafranca
"CASTELL LLUBI", Llubi	

PREMI "EMILI DARDER", concedit al "Moviment d'Escoles Mallorquines". Centres que participen del Premi:

Col. P. de Banyalbufar, Campos, Deià, Lloret, Esporles, Valldeuossa, Campanet, Consell, Porreres, Establiments, Sineu, Puigpunyent, Búger, Alcúdia, Son Ferriol, Calvià, Son Ximelis, Sant Jordi, S'Arenal, Artà, Biniamar, L'Horta, Ca's Concos, Vilafranca, Sant Joan, Pla de Na Tesa. De Palma: G. Alzamora, de Pràctiques, Rafal Vell, Ciutat de Màlaga, Marian Aguiló, Miquel Porcel, Anselm Turmeda, Escola Mata de Junc, Es Teix, Sant Pere, La Porciúncula, Manjon, St. Frc. d'Assis (St. Jordi), Blanquerna (Pont d'Inca). De Manacor: Es Canyar, Sa Torre, Antoni Maura. J. Mas i Verd (Montuiri), Mestre Galmés (St. Llorenç), El Rossinyol (Pollença), Ecol. de Lluc, St. V. de Pau (Sóller), St. V. de Pau (St. Joan). Liceu Balear (Palma). Inst. Joan Alcover, Guillem Sagrera, Ramon Llull, Antoni Maura, Ma. A. Salvà (Lluçmajor), Mn. Alcover (Manacor), Sa Pobla, Inca. Inst. de F. P. de Palma, d'Inca i de Lluçmajor.

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

"SA NOSTRA"

Un trist i negre servei a la nostra llengua

Si anau a la Central de "Sa Nostra" al Carrer Ramon Llull i demanau per En Miquel Pascual, l'encarregat de la Secció de Cultura, en sortireu realment encoratjats perquè us mostrarà les edicions i els treballs que fa aquesta entitat i, a més, podreu estar tot el dematí parlant de temes culturals que no esgotareu el repertori de l'amic Miquel.

Però jo no vaig per aquest camí, sinó a la imatge externa que donen totes les sucursals de Palma d'aquesta entitat. Ara precisament se n'ha inaugurat una devora la Plaça de l'Olivar: una vertadera obra d'art quant a construcció, però l'únic rètol que està en la nostra llengua és "*sa nostra*", tota la resta d'advertències, d'anuncis, etc. està només en castellà.

És realment penós que una caixa on el capital és mallorquí i on la seva seu és aquesta terra, oblidí aquests detalls tan importants a hores d'ara. ¿O no han pensat que un mallorquí es pot sentir tan ofès com

un foraster a l'hora de llegir un anunci? ¿O no han pensat que la feina que pot fer una entitat pública en mans privades supera qualsevol campanya de normalització? ¿O no han pensat que la nostra llengua ha d'esser necessària en tots els indrets del país perquè se la valori així com cal? O tal vegada ho han pensat massa: de tant en tant un folletó en català, per allò del folklore i guardar la imatge, estudis sobre la gent d'aquí i la terra... en foraster. "Sa Nostra" és ben seva, és veritat, però quan es vol donar una imatge totalment diferent de la que realment es té, això és una burla que cap mallorquí hauria de permetre. I no val allò de muntar al tren quan ja està en marxa, el que val és ajudar a empènyer-lo a l'hora de partir.

Voldria que "Sa Nostra" fos realment de tots els mallorquins, però començ a dubtar si hi cabrem amb tants d'anuncis i propaganda en foraster.

Felip Munar i Munar

Vista general de l'exposició de mocadors organitzada per l'Associació de la Tercera Edat amb motiu de la Festa del Sequer.

Ses gloses d'En Pere-Gil

QUISMET

DEL TORRENT MAJOR

*Des de les penyes punxentes,
 pels camins de llenyaters,
 per marges i sementers
 es colen aigües rientes,
 que en el fons de la Vall
 convertides en torrent,
 quan passen prop del Convent
 bramulen com el cavall
 de pèl enrevenxinat,
 fins que, perdent el pendís,
 el crin es torna més llis
 i el remor, més sordinat.*

*Des de dalt de la muntanya
 ha cregut entrellucar,
 de lluny, el jaç de la mar.
 Per ell serà negra aranya
 -com sirena insadollable-
 que, inspirada pel diable,
 els seus amadors escanya.*

*Ha vist un tàlem nuvial
 amb ones obrint el llençol,
 somniant que, post el sol,
 l'espera l'abraç carnal.*

*Quan seguin el seu Destí
 arriba l'hora apetiada
 amb l'humida abraçada
 esdevé ensems la Fi.*

GLOSA AIGUALOSA

*S'aigua fa mal en es ví,
 i també a sa ventresca.
 En s'hivern és massa fresca
 i en s'estiu pareix orí.*

*Vos assegur que altre temps
 tot es barram m'es mussava.
 Ara en bec qualche vegada
 perquè no me queden dents.*

*Guardau s'aigua p'es ramat
 a veure si així engreixa.
 De mi no tendreu cap queixa
 si m'hi barrejau anissat.*

*Si al cel volem anar
 siem fidels en es ví
 que Crist el va beneir
 a ses noccs de Canà.*

*Sa religió verdadera
 amb fe hem de professar
 i com a bon cristià
 agafar qualche gatera.*

*Com que jo no glos en va,
 cada cosa en es seu lloc:
 s'aigua per apagar es foc
 i sobretot per rentar.*

*Deixau-me aclarir sa veu
 pel que ara us vaig a dir:
 Jamai aigua en es ví
 per res del món no hi mescleu.*

TRÍADA AYGOLOSA

LA SIQUIETA HUMIL

*Mai no serà torrentera
ni jamai veurà la mar.
La pastora, sí, en beurà
de ses mans fent-ne cullera.
El romeu i el pelegrí
per trobar-la fan voltera
i qua són a sa vorera
l'encontrada és un festí
perquè, com fada amatent,
remullant-los faços i colzos,
ella els refresca els polsos
i els alleuja el cansament...
A l'hora del sol eixent
alegra la matinada
el refilet de l'aucellada,
camí cap el seu bevent*

*on la síquia complaent
fa, de gust, la returada
i es lliure a l'abeurada
desfilant a pas més lent.
Passant per davall bardisses
que guarden el bestiar
es va acostant al pla
entapissat d'hortalisses
on s'acaba l'eixida
d'un resseguitori d'amor.
Amb la seva transfusió,
morint, ella dóna Vida...*

Alegria per a tots. Amen.

Ferré Gil

Sóller, Agost de l'any 1.987.

Treball premiat amb un
accèssit especial per a glosa en
el "Primer Concurs de Poesia
Vall d'Or". Sóller, agost 1987.

Llibres

D'Aureville, B. "La felicitat en el crim". Col. Mall, 1. Ed. Llibres del Mall. Barcelona, 1987.

"La felicitat en el crim", primer títol de la col·lecció Mall que ha encetat Llibres del Mall, ve a demostrar-nos que el vici i la virtut són conceptes relatius; que l'amor, la bellesa, el valor o la justícia necessiten de l'engany, la feblesa, l'arrogància i la conviniència per aconseguir la perfecció.

Barbey D'Aureville, romàntic francès conegut per "Les diabòliques", ho té ben clar, i per això situa la seva narració

lluny d'allò que ens és habitual, crea un ambient, uns personatges i una estètica caduques i distants. No pretén escriure una faula moral, però ens explica una història que vol i pot arribar a ser paradigmàtica: Una dona d'origen plebeu i personalitat enigmàtica entra en la casa i en la vida dels Comtes de Savigny. Tothom pensa que res no pot interposar-se entre aquest matrimoni exemplar. Ni tan sols la malaltia i l'enverinament fortuït de l'esposa a mans d'una serventa no fan sospitar la gent que hagi pogut passar cap cosa estranya. Després de la mort i del dol reglamentari, el comte es casa amb la minyona. La sorpresa és gran i la felicitat de la parella, malgrat l'evidència de l'assassinat, també.

Alguns pensaran en una història amoral Potser sí. Però molts d'altres coincidiran amb el narrador quan diu: "Jo també el comprenc, aquest amor". Que la felicitat existeix, és una cosa acceptada, encara que mai ningú no hagi pogut demostrar-la. Arribar a ser feliç és possible, però traçar-ne el camí ja resulta més difícil. Sempre s'ha pensat que la felicitat anava lligada a la bondat -idea aquesta inaprensible i indemostrable com l'anterior-, sobretot des que es va imposar la moral judeocristiana tan procliu a definicions, maniqueïsmes, acotacions i promeses vanes. Però la realitat sempre ha transcendit la norma i l'home s'ha instal·lat en la dualitat, en l'esquizofrènia de la moral i la voluntat, s'ha col·locat al bell mig del bé i del mal. Aquesta novel·la ho demostra. Vos la recomanam.

M.M.I.A.

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

I la comèdia continua...

El passat dia 11 de Setembre qui subscriu va tenir el trist privilegi de presenciar una de les actuacions més "brillants" que la policia nacional espanyola ha realitzat a Mallorca en els darrers temps. Veritablement hom no pot negligir de fer esment de l'ímpetu de la fúria espanyola, sobretot si aquesta serveix per esbotzar una pacífica reunió d'un grupet de joves mallorquins que s'estimen profundament la seva terra. És aleshores quan hom se n'adona d'allò més bé que aquesta policia no té res a veure amb el nostre poble.

Amb això no vull pas dir que sigui una policia necessàriament corrupta. La qüestió és tota una altra. Estam parlant de la construcció d'un estat policíac modern prou més eficaç que l'anterior franquista. Estam parlant també de la persecució metòdica, en un estat pretesament "democràtic", contra aquelles persones i col·lectius que reclamen el legítim dret del seu poble a la lliure autodeterminació i a la independència. Parlam, en definitiva, de la repressió de les nacions perifèriques oprimides de l'estat. I de tot això n'és el PSOE el gestor, com anteriorment ho havia estat l'extinta UCD.

Allò del suposat "cambio" (més aviat hauríem de dir "relleu") no és més que una fal·làcia ("perquè tot canviï sense que canviï res"). No ens enganyem. L'autèntica cara del PSOE és la de servidor fidel dels interessos de les classes dominants i de l'imperialisme espanyol. L'accés d'aquest partit al govern de Madrid és tan sols un pas més en el procés de modernització de l'estat capitalista espanyol. És clar, doncs, que tengui com un dels seus objectius dividir i despersonalitzar el nostre poble per tal de dominar-lo i integrar-lo. És la se-

va funció com a "nacionalista espanyol".

La nova tàctica, en definitiva, dels poders fàctics passa per substituir les gastes fórmules dictatorials per altres aparentment democràtiques i pluralistes, amb l'objectiu de reforçar l'ofensiva espanyolitzadora damunt les nacions oprimides i les classes treballadores. I la comèdia continua...

Andreu Salom

Estic respirant l'horabaixa, la mort d'un dia tranquil. Els ocells piulen encara, no són al seu esguard. Les campanes toquen l'hora de resar i teulades humides recullen la humitat d'un cel tapat i gris. I em resigno a aquesta mort lenta d'un dia més.

Roser Mir

ACCIÓ SOCIAL

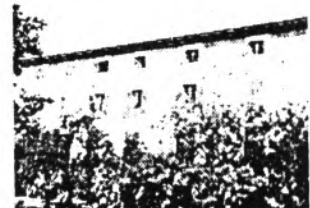
A través de l'àrea d'acció social, el Consell de Mallorca compleix una tasca assistencial bàsica mitjançant el conjunt de centres que són propietat seva,

i amb ajudes a totes les entitats amb fins socials a Mallorca. L'Hospital General, l'Hospital Psiquiàtric, la Llar de la Infància, la Llar de la Joventut, la Llar dels Ancians i el Patronat Verge de la Salut,

són els Centres que el Consell Insular té al seu càrrec. Però l'activitat social del Consell de Mallorca no s'acaba aquí. Es concedeixen ajudes a nombroses entitats de l'illa, amb importants subvencions. S'organitzen conferències i campanyes de divulgació sanitària. Se celebren cursos de Prevenció antidroga i antialcohòlica a nivell escolar. Es potencia l'organització de congressos i simposis mèdics

i es publiquen manuals tècnics sobre temes sanitaris. Aquestes són les tasques de moltes de persones que treballen intensament en el Consell Insular, i obtenen bons resultats per a Mallorca.

BON CONSELL, BONS RESULTATS.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA